

Van de redactie

Colofon

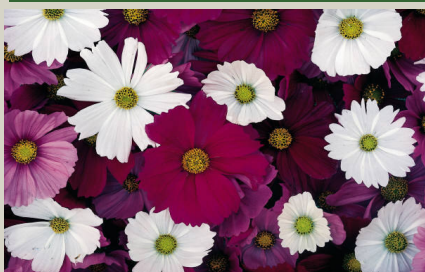
Gratis E-Zine
 'Levende Vlam van Liefde'

Internet
www.karmelleven.nl/begin

Redactie
 Kleine Karmel Oss

Redactie adres
 van Anrooijstraat 43
 NL-5343BB Oss

kleinekarmel.oss@hetnet.nl

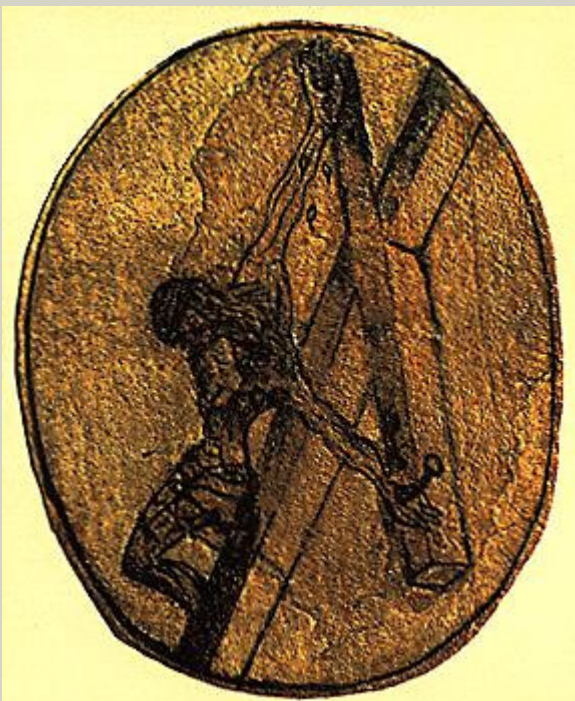

De 'Levende Vlam van Liefde' is rond 1996 begonnen als een klein regionaal tijdschriftje rond de Karmelspiritualiteit. Het had tot doel om de Karmelspiritualiteit in een subjectief, persoonlijk doorleefd kader te plaatsen aangezien *mystieke ervaring* en *spiritualiteit* strikt persoonlijk zijn. Natuurlijk mocht daarbij de praktijk van de invloed van het institutionele religieuze leven op een persoonlijke geloofsbeleving niet buiten beschouwing worden gelaten. Vele jaren hebben auteurs hartstochtelijk gezocht naar een normering en waardering van de Karmelspiritualiteit binnen zowel een kerkelijk als een seculier referentiekader. Maar laat een *innerlijk leven* zich vangen in een leefmodel? We beseften spoedig dat wij bepaald niet de enige zijn die zich deze vraag stellen. Religies, geloofsgemeenschappen, omroepen, maatschappelijke organisaties en politieke partijen vragen zich collectief af: 'wie zijn wij?' Het is fascinerend om te ontdekken dat *normen en waarden* 'an sich' kennelijk weinig onthullen over wie wij *wé*kelijk zijn en hoe te leven. Immers: is de eigen identiteit nu eigenlijk wel zo *onderscheiden* van de 'ander' die niet persé tot *eigen kring* behoort? Identiteit is 'het cement van een samenleving' zolang er een meerderheid voor gevonden wordt. Dit gaat niet zelden ten koste van minderheden die daar wellicht geheel anders over denken. Bestáát het 'grote publiek' eigenlijk wel? Het ontgaat bijna niemand dat er een algemene versplintering gaande is. Maar is dit nu een teken van verval of van herstel? Hebben *normen en waarden* primair te maken met gezag, structuur en institutie? Dat is bepaald niet altijd gebleken in tijden waarin gezag, structuur en instituties domineerden. Bloei en ontwikkeling van respect voor mens, dier en natuur is relatief en steunt volledig op de relatie met de ander. Met name de 'ander' die niet precies leeft en denkt zoals jezelf, wat welbeschouwd voor *iedere* mens geldt. Wie zich van 'niets' ontwikkelt tot 'iets' heeft zich per definitie ooit ontworsteld aan heersende conventies. Dat geldt ook voor kunstenaars, dichters, schrijvers en mystici in de Karmel. Wij maken ons tijdschrift *voor vrije sacra-mentaliteit* vooral omdat wij wel aanvoelen dat de talrijke mensen die ons inspireren, zich juist niet erg thuisvoelen in conventionele kaders. Identiteit lijkt eerder op te lossen waar *universele liefde* begint. Is dat niet de mystieke en sacramentele zin van 'onthechting' en tegelijkertijd een mogelijke verklaring voor maatschappelijke identiteitscrises? Onder andere dáárover blijft 'Levende Vlam van Liefde' schrijven. ◀

Universele waarden.

Het is maar de vraag of er over normen en waarden een algemene consensus te bereiken is. Eenieder kleurt de werkelijkheid op zijn of haar eigen manier in. Om het eigen inzicht kracht bij te zetten beroept de mens zich op gezaghebbende bronnen zoals heiligen, anti-heiligen of helden, heilige boeken, leiders en de exclusiviteit van godsdiensten. Maar dan nóg zegt dat alles niets over de objectiviteit van normen en waarden. Hoe verhoudt zich het ene grondrecht van de Universele Mensenrechten of een grondwet tot het andere? Hoe verhouden zich bijvoorbeeld persvrijheid en godsdienstvrijheid?

Bron: *Mystieke Werken van Johannes van het Kruis*. © Uitgeverij Carmelitana Gent.

D/1980/0770/3

ISBN 90 70092 06 9

Naar alle waarschijnlijkheid doen de antwoorden er veel minder toe dan algemeen wordt aangenomen. Het zijn vaak de 'pasklare' antwoorden waardoor we het spoor bijster raken. Het leven lijkt namelijk veel meer ingericht op processen dan conclusies. Wie zich vragen stelt komt in beweging om te *groeien*.

E-Zine Levende Vlam van Liefde dankt de naamgeving aan een gedicht van de in 1542 geboren spaanse Karmeliet: *Juan de la Cruz*. De *Spaanse Inquisitie* vormt de scherp omlijnde ondergrond waartegen zich desondanks het even arbeidzame als verstilde leven van deze contemplatieve monnik in volle kleurenpracht ontvouwt. Bevrijding vinden temidden van onderdrukking, uitputting en tegenstelling vergt vooral: scheppende vertaalkracht. Schepping is het van God gegeven potentieel in iedere mens. Zijn omstandigheden dagen hem of haar slechts uit dit potentieel aan te boren en ermee aan de slag te gaan.

De verzamelde *Mystieke Werken* van Juan de la Cruz ofwel in het Nederlands: Johannes van het Kruis zijn uit het Spaans vertaald volgens de laatste kritische uitgaven en van inleidingen voorzien door wijlen Dr. Jan Peters O.C.D. en J.A. Jacobs. In de uitgave licht Jan Peters toe: "*In Sint-Jan ontmoeten wij iemand bij wie Woord en Stilte op zeldzame wijze samen vallen in een rimpelloze harmonie; in wie dichter en mysticus één zijn in volgroeide menselijkheid.*" Ons *E-Zine Levende Vlam van Liefde* laat zich met name inspireren door het proces van scheppingskracht bij Juan de la Cruz en laat normatieve conclusies inzake geestelijke vorming, welbewust rusten. ◀

Vuur als gids in het labyrint van innerlijkheid.

De innerlijkheid kunnen *ervaren* is het hoogste geluk waarover het gedicht *Levende Vlam van Liefde* van Juan de la Cruz gaat. *Invoelend vermogen* staat bij Juan boven een gloedvol betoog, een vurig getuigenis, een vurig geloof. Het vuur *ervaren*; Gods liefde als een brandwond voelen en daardoor de ziel tot in de diepste diepten leren kennen is de intense belevingswereld waarin Juan zijn lezers weet mee te voeren.

In de tweede strofe verzamelt Juan de la Cruz alle symbolen om het adembenemende van schroeiend vuur tot in de diepste diepten van de ziel uit te drukken. De laatste twee strofen roepen het samenvallen op met het vuur dat God is. Het hele labyrint van het innerlijk, het diepste van de gangen van zinnen en geest, staat in vuur en vlam. Je kunt het haast voelen omdat je het verterende van vuur kent; het je minstens levendig kunt voorstellen; er zelfs het geluid van de vlammen bij hoort.

Zo gaat de mysticus/dichter te werk; hij beleert niet maar maakt je deelachtig aan een intense ervaring. Hier kan geen ideologie of theoretische kennis zich meer handhaven. Alles wordt verschroeid in het vuur van beleving. Kennis speelt zich voortaan af op een ander plan. Verstandelijke kennis verdwijnt waar *leven* begint.

Dit branden waarover Juan de la Cruz spreekt is het ontwaken van God in mijn binnenste. *“Dit kan geen vrome droom zijn. Het gedicht is té echt.” (Jan Peters) ◀*

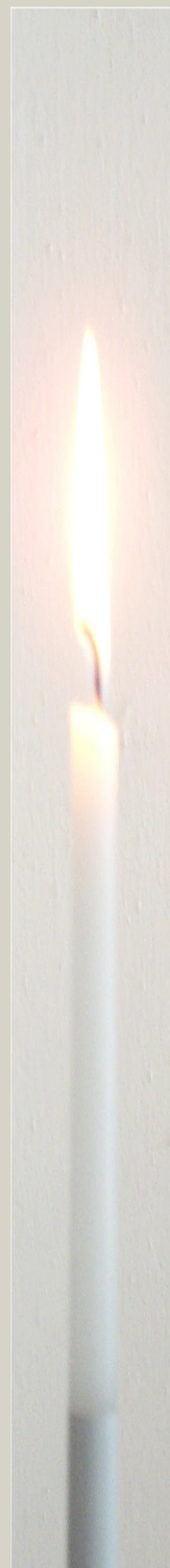
Levende Vlam van Liefde.

Juan de la Cruz zegt over *contemplatie* dat deze de mysteries van schepping en verlossing doordringt. Nergens beter dan in het laatste van zijn grote mystieke werken, zijn gedicht: *Levende Vlam van Liefde*, verenigen zich de schouwer en de dichter.

Dit gedicht is als de tere schaal waarin de mysticus de werkingen van Gods genade in hemzelf, als heldere druppels uit de hemel opvangt. Daar inhoud geworden in de oorspronkelijke leegte, worden de vier strofen als *vuur*.

Niet voor niets *vuur*. Want de schouwer/dichter ervaart innerlijk hoe God *hém* vurig liefheeft! Vuur, water, offer en kruis zijn sterke symbolen. Of zoals Jan Peters schrijft: *“de sterkste contradicties worden erdoor samengehouden en gescheiden.”*

De keuze voor het symbool vuur, stelt ons als lezer in staat om met de dichter mee te voelen op welke diepten zich onze eigen ziel bevindt. We kennen immers het allesverterende en pijnlijke karakter van vuur. Zo kunnen we ons een moment zelfs voorstellen hoe de ziel *voélt*.

Oorspronkelijke tekst

Levende Vlam van Liefde

O laaie Vlam van liefde,
 o Gij die teder wondlekt
 mijn ziel in 't allerdiepste van haar midden!
 Nu Gij niet meer doet huiv'ren,
 voleind nu, als 't uw wil is,
 en scheur de sluier van dit zoete treffen.

O zoet en helend schroeien!
 O heerlijke verwonding!
 O zachte hand! O licht en fijn beroeren,
 dat smaakt naar eeuwig leven
 en alle schuld vereffent:
 Dodend hebt Gij de dood verruild voor leven!

O vuur, gelijk aan lampen,
 bij welker glanzend schijnen
 de afgronddiepe krochten van het zinnen,
 dat donker eerst en blind was,
 met ongekende schoonheid
 aan hun Beminde licht en warmte geven.

Hoe zacht en hoe vol liefde
 ontwaakt Gij in mijn boezem,
 waar Gij in het geheim, alleen, verblijf houdt;
 en door uw heerlijk aadmen,
 vol welzijn en vol luister,
 wekt Gij, hoe teder en hoe fijn, mijn liefde!

Ken jezelf

De liefde is bewegelijk zoals een vlam. Een feest van geestelijk vuur dat plaatsvindt in de substantie van de ziel. *Mijn ziel in 't allerdiepste van haar midden!*

“Bij de fysische dingen noemen we het diepste centrum dat punt waartoe zij kunnen doordringen krachtens hun wezen en vermogen en de kracht van hun werking en beweging; dieper kunnen ze niet meer gaan. Zo hebben bijvoorbeeld het vuur en de steen het vermogen door te dringen dankzij hun natuurlijke beweging en kracht, tot in het middelpunt van hun sfeer. Uit dit middelpunt kunnen ze niet meer weg en ergens anders terecht komen, of het moet zijn dat hun iets in de weg staat of gewelddadig tegen hen ingaat. Volgens deze zienswijze zeggen wij dat een steen, die in de aarde zit – ook al zit hij niet in het diepste van de aarde– op een of andere manier in zijn middelpunt is. Hij bevindt zich immers in de sfeer van zijn middelpunt, zijn werkzaamheid en zijn bewegingsmogelijkheid. We zeggen dan echter niet dat hij in zijn diepste middelpunt is: dat is immers het middelpunt van de aarde. Zo'n steen bezit dan nog altijd de kracht, de mogelijkheid en de neiging dieper te zinken om dan te komen tot dat meest diepe en laatste centrum. Men hoeft maar weg te ruimen wat hem hindert. Als hij zo ver is en uit zichzelf kracht noch neiging heeft om dieper te vallen, dan zeggen wij dat zo'n steen in zijn diepste middelpunt is.” (Juan de la Cruz) ◀

Column / Mijmeren op de laatste bladzijde

Theeserviesje

bijdrage door Mirthe Sleper

Toen in het jaar 2000 het nieuwe millenium aanbrak, overleed mijn vader. Voorafgaand aan die laatste periode van intensief voor hem -op de drempel naar nieuw leven - zorgen, zou ik beslist niet hebben geloofd wat ik nu allemaal, in de voorbije jaren heb meegemaakt en gedaan.

In ieder geval speelt afscheid en herleven sinds die dag een prominente rol in mijn leven. Hoewel ik er mezelf in het geheel niet toe in staat achtte, kreeg ik kort daarna van nabij te maken met de zorg voor een andere stervende en zelfs met alle voorbereidselen voor een waardig afscheid van hem voor zijn familie die ik echter nooit eerder had ontmoet. Daarna gebeurde hetzelfde nog een keer. Het is kennelijk herfst geworden in mijn leven. Het is als hand in hand met mijn vader op zijn sterfbed, zwijgen en wachten op het uur van zijn dood. Kijken naar de kaarsjes bij het icoontje. Naar de bloemen op tafel. Naar het beschilderde theeserviesje, waarvan je plots beseft dat de tijd is gekomen dat je er niet meer uit kunt drinken. Omdat drinken

uit een kopje onmogelijk is worden. Maar al was er benaauwenis, leed het lichaam en zwoegde het ten einde toe ; er was eerlijk gezegd niets dat de innerlijke vrijheid en het leven deerde. De dood als vriend, dat heb ik toen heel even gevoeld, ook al ben ik nu juist het type dat verschrikkingen en lijden al op ruime afstand vreest. Mijn vader is nu dichterbij me dan ooit. Transformatie is werkelijk de glans van het leven. Alles lijkt zinloos in de dood, maar eenmaal daar gekomen geneest het wat ooit verscheurd en verlaten was. Sterven kan mogelijk maken wat onmogelijk lijkt. Afscheid nemen maakt mensen kennelijk sterk voor datgene wat zij zelf voor onbereikbaar houden. Het is een heel ander bereik. Een dwarsverband, een kruislings voortbewogen worden, dwars door het leven van jezelf en dat van anderen. En ook al ken je ze niet; het kunnen vrienden en reisgenoten zijn. Ultieme verandering is onze wereld binnengetrokken. Een 'oersacrament' noemt de dichter *Karol Wojtyla* het mysterie waarbij het onzichtbare zich in het zichtbare openbaart. Dankzij innerlijk leven krijgt het zichtbare zin. Dat het meeste van ons mensen bestaan uiterst gering is, weerhoudt het Al geen zins. Ook al woeden er rampen om dat gelukkige kleine zinvolle leven te breken; er zijn zoveel mensen die zich geborgen weten te voelen in de zichtbare, onogelijk kleine maar krachtige tekenen van voort leven. Voor mij is dat bijvoorbeeld zo'n beschilderd theeserviesje. Dat ongerijmd geloven dat echt alles kan verwijzen naar nieuw leven. ◀

